

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**80 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2020

Наукове видання

Збірник тез доповідей 80 наукової конференції викладачів академії
7 – 8 травня 2020 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 05.05.2020 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України.

Стосовно організації контролю малі підприємства підкоряються загальним вимогам: стаття 19 Господарського кодексу України встановлює державний контроль і нагляд за господарською діяльністю будь-якого суб'єкта господарювання, зокрема, за станом і достовірністю бухгалтерського обліку і звітності: «Усі суб'єкти господарювання, відокремлені підрозділи юридичних осіб, виділені на окремий баланс, зобов'язані вести первинний (оперативний) облік результатів своєї роботи, складати та подавати відповідно до вимог закону статистичну інформацію та інші дані, визначені законом, а також вести (крім громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які провадять господарську діяльність і зареєстровані відповідно до закону як підприємці) бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно із законодавством».

Таким чином, можна зробити висновок, що організація системи контролю, яка не допустить викривлень інформації, або своєчасно їх виявить і усуне, є найважливішим завданням менеджменту підприємства. І в цьому сенсі ми говоримо про систему внутрішнього та незалежного (зовнішнього) аудиту, який в широкому сенсі слова є перевіркою інформації про суб'єкт господарювання з метою виявлення її викривлень.

В ряді випадків суб'єкти малого підприємництва самі ініціюють аудиторську перевірку фінансової звітності. Крім того, мале підприємство може скористатися аудиторськими послугами з ведення чи відновлення бухгалтерського обліку, отримання консультацій з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності, експертизи і оцінки стану фінансово-господарської діяльності, інших видів економіко-правового забезпечення господарської діяльності суб'єктів господарювання, щоб змінити в кращу сторону свою конкурентну позицію.

Організована на підприємстві система внутрішнього контролю (аудиту) вирішує завдання перевірки якості звітної інформації та пошуку шляхів оптимізації діяльності. Керівництво підприємства зобов'язане організувати середу контролю, передбачити і систематично здійснювати заходи контролю.

Виходячи з вищевказаного можна зробити висновок, що відповідальність за організацію внутрішнього контролю несуть власники або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством.

Залучення незалежного фінансового експерта-сертифікованого аудитора, не будучи обов'язковим для малих підприємств, виступає способом ідентифікації і вирішення виникаючих проблем.

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ

Купріна Н.М., канд. екон. наук, доцент, Маркова Т.Д., канд. екон. наук, доцент

Баранюк Х.О., аспірант, асистент

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Актуальним аспектом в сучасних умовах функціонування промислових підприємств, в тому числі підприємств харчової промисловості є системи управління власним капіталом, забезпечення ефективності його використання та ризиків, формування ефективної його структури, визначення нормального співвідношення між власним капіталом та залученим. Для формування такої системи необхідно постійне проведення комплексного фінансового аналізу, як першого етапу процесу формування політики управління ним.

Як показало дослідження, проблемами та аспектами фінансового аналізу присвячені

праці таких вчених, як О.П. Антонюка, Н.С. Барабаш, І.О. Бланка, Б.В. Буркинського, Н.І. Власюк, Н.М. Деєвої, Є.В. Мних, Г.Б. Полякової, Т.М. Ступницькаї, Ю.С. Цал-Цалко, О.О. Шеремета та ін., але фінансовий аналіз діяльності підприємства, як правило охоплює основні напрями: загальний аналіз фінансового стану, аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності, фінансових результатів діяльності підприємства, ймовірності банкрутства, грошових потоків, ділової активності підприємства, але в сучасних умовах отримання збитку від діяльності підприємства та наявності великої кількості збиткових промислових підприємств та малого бізнесу, але необхідним та актуальним є комплексний фінансовий аналіз власного капіталу підприємства [1].

Дослідження підтвердило, що відображення у фінансовій звітності власного капіталу підприємства проводиться відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», яка служить одним з джерел для аналізу структури, динаміки, стану та оцінювання ефективності використання [2], а формування зареєстрованого та резервного капіталу промислових підприємств, наприклад акціонерних товариств обмежене законодавством [3]. Відміна обмежень формування даних елементів власного капіталу для повного та командитних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю відповідно до Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 06.02.2018 р. № 2275-VIII, на нашу думку створює окремі ризики для бізнес-партнерів та кредиторів даних підприємств.

Так, товариства з обмеженою (ТОВ) та додатковою відповідальністю, норми щодо обов'язковості створення та поповнення резервного фонду ТОВ відсутні. Але ТОВ зобов'язано сформувати резервний капітал, як що має право придбавати частки у власному статутному капіталі без його зменшення на розмір такої частки лише за умови, що на день такого придбання товариство сформує резервний капітал у розмірі ціни придбання викупленої частки, який не може використовуватися для здійснення виплат на користь учасників такого товариства. Отже, якщо власне ТОВ купить частку учасника без зменшення статутного капіталу, то воно зобов'язане сформувати резервний капітал у розмірі ціни придбання такої (викупленої) частки. В усіх інших випадках створення та поповнення резервного капіталу ТОВ не є обов'язковим, але може визначатися статутними документами. Резервний капітал не може використовуватися для здійснення виплат на користь учасників такого товариства, в тому числі і для виплати дивідендів [3].

Аналіз структури капіталу займає важливе місце у комплексній оцінці фінансового стану підприємства, зокрема, його фінансової стійкості, адже завдяки аналізу пасивів можна з'ясувати такі важливі показники фінансового стану підприємства як: рівень автономності, рівень фінансових ризиків, рентабельність капіталу, співвідношення власних та позикових фінансових коштів. Дослідження показало, що при проведенні аналізу фінансового стану підприємства співвідношення власного капіталу та залученого мають різні обмеження [1]. А вибір системи показників для такого дослідження та системність його проведення має велике значення.

Проведене дослідження показало, що якісний комплексний фінансовий аналіз власного капіталу необхідно проводити в динаміці за декілька періодів та повинен охоплювати: аналіз складу, структури та динаміки власного капіталу підприємства; аналіз показників фінансової стійкості підприємства, які характеризують власний капітал підприємства та його співвідношення з залученими коштами; аналіз відносних показників власного капіталу: коефіцієнт ризику власного капіталу; розвитку підприємства; рентабельність власного капіталу; оборотність власного капіталу; приріст власного капіталу. На нашу думку, система показників повинна структуруватися у блоки на підставі чотирьох груп, які враховують його стан, результативність функціонування, забезпечення ризиків за етапами його функціонування – формування, діяльність, результат, економічна стабільність, та за напрямками проведення фінансового аналізу діяльності підприємства – фінансова стійкість, ділова активність, аналіз ефективності функціонування, економічної безпеки капіталу зі шкалою їх оцінювання.

Таким чином, формування ефективної політики управління власним капіталом підприємства неможливе без такого інструменту як фінансовий аналіз. Для сталого розвитку вітчизняних підприємств, забезпечення ефективності їх діяльності та конкурентоспроможності в сучасних умовах необхідний системний підхід в управлінні власним капіталом підприємства, першим етапом якого є саме його комплексний фінансовий аналіз за удосконаленим підходом.

Література

1. Kuprina N., Markova T., Volodina O., Stupnytska M. Peculiarities of analysis of enterprise's own capital in modern conditions URL: <https://journals.onaft.edu.ua/index.php/fie/article/view/1667/1866> (дата звернення: 15.03.2020).
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. № 73 (зі змінами та доповненнями) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 15.03.2020).
3. Закон України «Про господарські товариства» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення: 15.03.2020).
4. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19> (дата звернення: 15.03.2020).

АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА

**Ступницька Т.М., к.е.н., доцент, Пчелянська Г.Б., старший викладач
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Одним з важливих завдань управління підприємством в сучасних економічних умовах є оцінка його фінансової стійкості та ймовірності банкрутства. Результати такої оцінки свідчать про рівень платоспроможності та ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства та запобігають його фінансовій кризі.

Оцінка фінансової стійкості та ймовірності банкрутства є складовими фінансового аналізу підприємства, сутність якого полягає в оцінці й прогнозуванні фінансового стану підприємства на підставі форм його фінансової звітності.

Однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства є його фінансова стійкість. Фінансова стійкість підприємства – це перевищення доходів над його витратами, оптимальне співвідношення власних та позикових коштів та ефективне використання ресурсів підприємстві, що сприяє безперервній та ефективній діяльності підприємства.

Для аналізу фінансової стійкості підприємства використовуються два підходи: система узагальнюючих показників та система часткових показників.

За першим підходом узагальнюючим показником фінансової незалежності підприємства є надлишок або нестача джерел фінансування для формування запасів, який визначають як різницю між величиною джерел покриття та величиною запасів. Вартість запасів порівнюють послідовно з наявністю власного оборотного капіталу та короткостроковими кредитами та позиками. Відповідно до забезпеченості запасів, переліченими варіантами фінансування, розрізняють чотири типи фінансової стійкості: абсолютну, нормальну, нестійку (передкризову) та кризову. Деякі науковці пропонують використовувати також довгострокові кредити для поповнення джерел фінансування запасів. На нашу думку це є недоцільним, тому що саме короткострокові кредити надаються для поповнення оборотних коштів підприємства, в той час, як довгострокові – на більш вагомій цілі.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АУДИТУ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	
Васьковська К.О.	395
ПРУДЕНЦІЙНИЙ НАГЛЯД ЯК СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТОРГОВЦІВ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ	
Євтушевська О.О.	397
ОПЕРАЦІЇ КРЕДИТНОГО ХАРАКТЕРУ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ У БАНКАХ	
Мельник Ю.М.	399
АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Ощепков О.П., Магденко С.О.	401
ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Стасюкова К.В., Головаченко Л.М.	403
ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ	
Купріна Н.М., Маркова Т.Д., Баранюк Х.О.	404
АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА	
Ступницька Т.М., Пчелянська Г.Б.	406
НАУКОВІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	
Ткачук Г.О.	408
ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ, ВИМОГИ ДО ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ	
Скляр Л.Б.	409
СУЧАСНИЙ СТАН СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	
Тарасова О.В.	411
СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»	
«ПРОДОВОЛЬЧА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ» ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ: ТЕНДЕНЦІЇ ВИЗНАЧЕННЯ	
Криницька О.О., Ткачук Т.І.	413
СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»	
ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНА-НАТО – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ	
Соловей А.О., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.	415
ПРО ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЧЕНОГО	
Соловей А.О., Кананихіна О.М., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.	416
ПЕРШИЙ ЗИМОВИЙ ПОХІД: ОДЕСЬКИЙ ПЕРІОД	
Шишко О.Г.	419
ПРОПАГАНДА В ПУБЛІЧНІЙ ПОЛІТИЦІ	
Дмитрашко С.А.	420
СОЦІАЛЬНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ	
Орлова В.О.	422
КОНФЛІКТ ЦИВІЛІЗАЦІЙ ЯК РУШІЙ ПРОГРЕСУ ЛЮДСТВА	
Петракова Є. Р., Черняк Г.А.	423
ЩОДО ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ	
Лар'яновський І.С.	425
МОДЕЛЬ СИСТЕМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНИ У ПОРІВНЯННІ З ІНШИМИ КРАЇНАМИ	
Осадча І.А.	427
ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОНИКЛИВОСТІ	
Сороченко О.В.	429
САМОРЕАЛІЗАЦІЯ В СУЧАСНІЙ КОМЕРЦІЙНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ	
Мельник Ю.М., Тодорова С.М., Шевченко Г.А.	430
ПСИХОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ПЕРСОНАЛУ	
Черкаський А.В.	432
ГЕНДЕРНИЙ РОЗРИВ У ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІЙ ВЛАСНОСТІ: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА	
Дружкова І.С.	433
ІНШОМОВНИ МОВЛЕННЄВІ УМІННЯ ТА СПЕЦИФІКА ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ	
Верейтіна І.А., Попель О.В., Добровольська Н.Л.	434